

“Üzeyir ömrü” – 40 il ekranlarda

Milli kinomuzun zəngin tarixi var. 1898-ci ildən başlayaraq, Azərbaycan kinosu, həqiqətən, şərəfli yol keçmişdir. Tariximiz, milli-mənəvi dəyərlərimiz, qəhrəmanlarımız, tarixi şəxsiyyətlərimiz haqqında çox dəyərli filmlərimiz var ki, zaman keçdikcə, onlar yeni nəsillər üçün böyük maraq kəsb edir. Belə filmlərimiz çoxdur və mən onları sadalamaq fikrində deyiləm. Söhbət açacağım film dahi Üzeyir bəyə həsr olunmuş “Üzeyir ömrü”dür. 40 ildir bu filmə maraq azalmır.

Film 1981-ci ildə çəkilib, 1982-ci il yanvarın 10-da isə premyerası olub. Film-tədqiqat janrında çəkilmişdir.

“Azərbaycanfilm” kinostudiyasında istehsal olunmuş iki hissəli bu film Bakı, Şuşa, Qori, Sankt-Peterburq şəhərlərində lentə alınıb.

Film haqqında müfəssəl

məlumat “Üzeyir Hacıbəyli ensiklopediyası”nda verilib. Orada deyilir: “Bu film keçmiş SSRİ Mərkəzi Televiziyasının sifarişli ilə çəkilib. Ssenari müəllifi və quruluşçu rejissoru Anar, operator Zaur Məhərrəmov, rəssam Rafis İsmayılovdur. Film Hacıbəylinin ömür yolunun muxtəlif

mərhələlərini əhatə edir, eləcə də, onun əsərlərini (“Leyli və Məcnun”, “Koroğlu”, “Əsli və Kərəm”, “Arşın mal alan”, “Ər və arvad”, “O olmasın, bu olsun”) ekranda canlandırır. Üzeyir bəyin uşaqlığını Yalçın Əfəndiyev, yetkin və yaşlı çağlarını Hüseynağa Atakişiyev ifa edir. Filmə Ü.Hacıbəylinin müasirlərinin, sənət dostlarının – X.Natəvan (Nəcibə Məlikova), H.Zərdabi (Əli Zeynalov), Ə.Haqqverdiyev (R.Rüstəmzadə), H.Ərəblinski (Mikayıl Kərimov), H.Sarabski (Mikayıl Mirzə), Q.Pirimov (Ramiz Quliyev), M.Maqomayev (Məmməd Məmmədov), Z.Hacıbəyov

(Yaşar Nuri), Ş.Məmmədova (Maya İsgəndərova), Məleykə xanım (Həmidə Ömərova) və digərlərinin obrazları yaradılıb. Tamaşaçılar ekranda H.Sarabskini, Bülbülü, Ş.Məmmədovanı, R.Behbudovu, Z.Xanlarovanı, M.Maqomayevi (nəvə) görür və dinləyirlər. Film dəfələrlə Rusiya və Azərbaycan televiziyaları ilə nümayiş etdirilib, haqqında resenziyalar dərc olunub”.

Film bəstəkar Üzeyir Hacıbəylinin uşaqlıq və gənclik illərini, onun musiqi aləmində müvəffəqiyyətlər qazandığı istedadlı yazıçı, jurnalist, ictimai xadim kimi fəaliyyətə başladığı bir dövrü əhatə edir. Sənətkar, mübariz ziyalı, gözəl insan. Tamaşaçılar bu nəcib keyfiyyətlərin hamısını Üzeyir Hacıbəyliydə görür və dahi

bəstəkarın həyat və yaradıcılıq yolu, onun maarifçilik fəaliyyəti, yazıçılıq məharəti ilə tanış olurlar. Filmə bəstəkarın ayrı-ayrı əsərləri, o cümlədən “Leyli və Məcnun”un, “Arşın mal alan”ın və “Koroğlu”sunun səhnə taleyi də öz əksini tapmışdır.

Filmə sənədli kadrlardan da məharətlə istifadə olunmuşdur. Bakının mədəni həyatını əks etdirən tarixi kadrlar bizi o dövrün inkişaf etməkdə olan mədəniyyətinin canlı şahidinə çevirir.

İllər ötsə də “Üzeyir ömrü” filmi yaşayacaq və dahi sənətkarın ömür salnaməsinin maraqlı anlarını nəsillərə ərməğan edəcək.

**M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
“Xalq qəzeti”**